kastiks" nimetakse ja mis weel tänna pääwani alles on.

Juba Mihklikuu 19. pääwal sai Johann Lange esimeseks ülemaks õpetajaks walitud, sai waeste laegas — „Jumala kast" asutatud ja saiwad hoolekandjad seatud.

Sedawiisi oli Ewangeli kogudus alustatud ja korraldatud. Aega mööda, kuida seda tarwis olema nähti, sai kirikuõpetajate nõuu peale mõni käsk puhta õpetuse waenlaste wasta antud. Nenda kirjutas Raekohus Wiinakuu 28. pääwal:

„Kes selle linnast osa wõtta, seda tarwitada ja siin elada tahtwad, need ei pea ühegis paikas salaja ega awalikult tühja teutlikku, laimawat, põlastawat sõna, sõimamist ega pilkamist pidama ega omast wälja minna laskma kuulutatud Jumala sõna, Ewangeli õpetajate, jutluse tegijate ega tunnistajate wasta, mis eest kange nuhtlus ja karistus pööraste Jumala teutajate ja jumaliku tõe kergemeeliste waenlaste üle nende eneste süü läbi tulema saab."

Nus waim lehwis sel aeal wägewast Tallinna müüride wahel. Ilmaliku ja waimuliku wõimuskondade wahel saiwad ilma kärata ja ilma kaebuseta loobuslikud piired määratud; waeste eest sai ametlikult hoolt kantud ja koolisi sai asutatud. Ka Eestlasi wõis sel aeal juba kaunis rohkest

Tallinnas elamas olla ja ilmalik ja waimulik walitsus ei jätnud neid mitte tähele panemata. Kui kloostre lirik juba Ewangeli õpetuse kuulutamiseks korraldatud oli, siis leiame Raekohtu seadmiste keskis, Lehekuu 19. pääwast 1525:

„Mungakirik on Umbsakslaste heaks seatud, et nendele seal igal pühal ja nädalipääwal wõiks jutlust tehtud ja Jumala teenistust peetud saada."

Üleüldse lehwib, neid ilma ühegi kiitluseta ülespandud kirjasi lugedes, neist üks eluõhk lugeja wasta, nagu kaugest Apostlite aeast.

Ilma tülita ei wõinud aga asjad sigida; wägiwalla ja oma-abi waim, mida keskaea rahutu elu suureks kaswatanud, ei tahtnud nii kergest lahkuda. Musta kloostri mungad oliwad kloostre wara kõrwale kannud, mõned kodanikud oliwad seda peitnud. Raekohus pidi warandust karmima ülewaatamise alla wõtma, ja pidi kõwa käsku andma, et kõik peidetud asjad wälja antud saaksiwad, muidu langeksiwad peitjad kui wargad, kohtu alla.

Nunne kloster oli küll igapidi tülitamata jäänud, aga wabaduse waim oli ka senna sisse tunginud; mitmed neitsid astusiwad ilma oma wanemate teadmata wälja ja läksiwad linnas mehele. Kloostre warast oli muist Ritterkonna liigete kingitus ja nunnedest oliwad mitmed nende tüt-